

Ellen Nystedt
Naturskydd och tillsyn
010-223 63 46

Enligt sändlista

Beslut om bildande av naturreservatet Karlstorps tallskog i Vetlanda kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808, MB) området Karlstorps tallskog, som det avgränsas på bifogad karta (bilaga 1) och med de gränser som slutligen utmärks i fält, som naturreservat.

SYFTET MED NATURRESERVATET ÄR ATT

- bevara ett sammanhängande område med senvuxen, brandpåverkad tallskog med hög ålder
- bevara en mosaik av små sumpskogar och mossmarker med hög grad av naturlighet
- bevara och främja goda livsmiljöer och en rik biologisk mångfald knuten till äldre, brandpåverkad tallskog
- ge möjlighet till naturupplevelse och ett rörligt friluftsliv, inom ramen för bevarandet av naturvärdena

Syftet ska uppnås genom att:

Hällmarkstallskogen utvecklas och dess naturvärden förstärks genom naturvårdsbränning med tillhörande förarbete och säkerhetsanordningar. De delar av området som av säkerhetsskäl bedöms olämpligt att förvalta genom naturvårdsbränning sköts med åtgärder vars effekter efterliknar en naturlig störningsregim. Exempel på detta är begränsning av gran och åtgärder för att gynna gammal tall, tallar med solbelyst bark, skapande av död tallved och föryngring av tall och lövträd. Naturligt brandrefugiala områden lämnas huvudsakligen åt sin egen interndynamik. Nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper ska inom ramen för syfte och föreskrifter beaktas i skötseln av naturreservatet.

Skälen enligt 7 kap. 5 § MB

De prioriterade bevarandevärdena inom Karlstorps tallskog är de stora områdena av sammanhängande senvuxen brandpåverkad tallskog med inslag av mindre myrmarksområden. Myrmarksområdena består av brandrefugiala sumpskogar och små gölar och ger området ett mosaikartat landskap. De gamla träden i kombination med förekomsten av brandljud, hänglavar, stor andel död ved, tjocka lavmattor på berghällar och brandrefugiala sumpmarker bidrar till goda livsmiljöer och en rik biologisk mångfald. Naturtypen har en god konnektivitet med andra områden i värdetrakten. Området har även höga ornitologiska värden med goda förutsättningar för bland annat tjäder och rovfågel.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen i enlighet med 7 kap. 5 § MB och med stöd av 7 kap. 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt MB m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se **Naturreservatsföreskrifter**).

Länsstyrelsen fastställer, i enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt MB m.m., bifogad skötselplan (bilaga 2), för områdets långsiktiga vård.

Naturreservatsföreskrifter**A. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 5 § MB OM
INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT ANVÄNDA MARK- OCH
VATTENOMRÅDEN**

Inom naturreservatet är det förbjudet att

1. bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada eller transportera bort hela eller delar av levande eller döda träd eller buskar
2. plantera eller så träd eller buskar eller för området främmande arter
3. borra, spränga, gräva, schakta, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning
4. anordna upplag av något slag
5. uppföra byggnad, campingplats eller annan anläggning. Förbudet gäller inte underhåll av befintliga jakttorn. Efter Länsstyrelsens tillstånd gäller undantag för att uppföra nya jakttorn.
6. anlägga väg, parkering, led, bro eller spång undantaget anläggande av strövstig efter tillstånd av Länsstyrelsen
7. anlägga luftledning, mast eller antenn
8. bedriva täkt av något slag
9. dämna, dika eller dikesrensa
10. använda bekämpningsmedel, kalk eller andra växtnäringsämnen
11. uppföra stängsel eller annan hägnad

**B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 6 § MB OM
FÖRPLIKTELSE FÖR ÄGARE OCH INNEHAVARE AV
SÄRSKILD RÄTT ATT TÅLA VISST INTRÅNG**

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av naturreservatet
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor
3. anläggande och underhåll av parkeringsplats och ändamålsenliga besöksanordningar, till exempel strövstig, bord och bänk.
Anläggningar upprättas när förvaltare anser att besöksunderlaget ger upphov till behov av en anordning.
4. naturvårdsbränning med undantag för brandrefugiala miljöer som till exempel myr och sumpskog
5. de säkerhetsarrangemang som krävs vid naturvårdsbränning
6. åtgärder för att efterlikna en naturlig störningsregim, såsom brandefterliknande åtgärder om naturvårdsbränning inte bedöms genomförbart. Detta kan bland annat vara åtgärder såsom tillfällig stängsling, punktbränning, begränsande av gran, veteranisering och tillskapande av död ved.
7. begränsa storskaliga angrepp av granbarkborre eller annan allvarlig skadegörare exempelvis genom utplacering av fällor, randbarkning och/eller rotkapning av vindfällda träd. Inga träd ska föras ut ur naturreservatet, med undantag för eventuellt infört fångstvirke.
8. bekämpning av främmande och/eller invasiva arter på ett sätt som inte påverkar områdets bevarandevärden negativt
9. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål.

**C. ORDNINGSFÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 30 § MB OM
RÄTTEN ATT FÅRDAS OCH VISTAS INOM
NATURRESERVATET SAMT OM ORDNINGEN I ÖVRIGT
INOM NATURRESERVATET**

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller liggande eller stående döda träd eller buskar
2. göra upp eld annat än med medhavd ved
3. samla in ryggradslösa djur med fällor som dödar
4. plocka eller samla in mossor, lavar eller tickor, med undantag för insamling av enstaka exemplar för den artbestämning som inte låter sig göras i fält
5. varaktigt ställa upp motorfordon eller släpvagn
6. varaktigt sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning.

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder för förvaltaren av områdesskyddet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med områdesskyddet och som framgår av föreskrifterna under B ovan. Från föreskrifterna undantas även skogligt underhåll av befintliga ledningar enligt gällande ledningsrätt samt nedtagning av luftledning.

Från föreskrifterna undantas åtgärder för vetenskaplig undersökning eller motsvarande för vilka tillstånd erhållits av Länsstyrelsen.

UPPLYSNING

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än naturreservatsföreskrifterna gäller eller kan komma att gälla för området.

Uppgifter om naturreservatet

ADMINISTRATIVA DATA

Namn	Karlstorps tallskog
Skyddsform	Naturreservat
Areal	30,1 hektar (ha), varav vatten 0,4 ha
Beslut om Natura 2000	Nej
Kommun	Vetlanda
Socken	Karlstorp
Lägesbeskrivning	5 km norr om Pauliström, 1 km öster om Karlstorp
Fastigheter	Del av Karlstorp 2:1 och Karlstorp 4:1
Fastighetsägarkategori	Enskilda
Gräns	Enligt karta, bilaga 1. Gränsen mäts in enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Karlstorps tallskog är en småkuperad, talldominerad barrskog med hög ålder och låg bonitet. De äldsta träden är ca 250 år gamla. De gamla träden i kombination med förekomsten av brandljud, hänglavar, död ved, tjocka lavmattor på berghällar, mossbevuxna stenblock och brandrefugiala sumpmarker med äldre granar och myrtallar m.m. bidrar till områdets naturvärden.

Bakgrund

Delar av Karlstorps tallskog avverkningsanmäldes 2016 och en dialog mellan markägarna, Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen inleddes om att långsiktigt skydda området som naturreservat. Området berör två fastigheter. Markägarna är positiva till att området skyddas som naturreservat och avstod frivilligt från att avverka området som Länsstyrelsen ämnade skydda som naturreservat. Områdets slutliga avgränsning har därefter tagits fram i dialog med markägarna. I september 2017 gavs Parason AB i uppdrag att ta fram ett värdeutlåtande och ersättningsutredning för området. I maj 2018 gavs Håkan Söderbergs Lantmäteri- och Fastighetstjänst i uppdrag att hantera ersättningsfrågan. Avtal om intrångsersättning undertecknades i december 2018.

Samråd enligt 25 och 26 §§ förordningen om områdesskydd enligt MB m.m. har skett med Vetlanda kommun, Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen.

INKOMNA REMISSVAR

Yttranden har inkommit från Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket vilka tillstyrker utan ytterligare synpunkter. Yttranden har även inkommit från E.ON Energidistribution AB och Vetlanda kommun vilka tillstyrker beslut men har synpunkter på remissen. SGU meddelar att de avstår från att yttra sig. Därtill har yttrande inkommit från Mellersta Götalands Jordägarförening vilka inte tillstyrker reservatsbildningen. En privatperson har per telefon inkommit med ett yttrande gällande placering av parkeringsplats för allmänhet.

E.ON har en ledning som går igenom reservatet varför de önskar följande justering av formulering under undantag från reservatets A-föreskrifter: Från föreskrifterna undantas även skogligt underhåll av befintliga ledningar enligt gällande ledningsrätt samt nedtagning av luftledning.

Vetlanda kommun önskar att parkeringsplatsen och informationsskylten flyttas till den södra vändplanen.

Mellersta Götalands Jordägarförening tillstyrker ej med anledning av att de anser att beslut och skötselplan ska justeras så att åtgärder mot granbarkborrens utbredning och andra skadeinsekter vidtas. Utöver det har de lämnat följande synpunkter rörande både beslut och skötselplan; ifrågasättande av förbudet mot jakt på skogshöns, uppförande av spång, jaktorn och skyltar, önskemål om att friluftslivets inverkan ska utvärderas samt hur medel till förvaltning säkerställs. De framför även synpunkter om äganderätten och markägarens valmöjligheter, de är positiva till Nya Kometprogrammet, att skäligen ersättning utgår till markägare och efterlyser en tydligare motivering för klimatnyttan av att skog lämnas utanför produktion.

Samtliga remissvar har behandlats och delvis beaktats i beslut och skötselplan.

BEMÖTANDE AV INKOMNA REMISSVAR

E.ONs önskan om förtydligande om rätten att underhålla kraftledningsgatan har tillmötesgåtts genom att undantag från A-föreskrifter har förtydligats och utökats från att lyda ” Från föreskrifterna undantas även underhåll av befintliga ledningar enligt gällande ledningsrätt samt nedtagning av luftledning.” till att lyda ” Från föreskrifterna undantas även skogligt underhåll av befintliga ledningar enligt gällande ledningsrätt samt nedtagning av luftledning.”

Vetlanda kommuns önskemål liksom den privatperson som yttrat sig med samma önskemål, att parkeringsplatsen och informationsskylten flyttas till den södra vändplanen har beaktats. Placering av informationsskylt ändras inte, då den på remisskartan markerade platsen är närmre statlig väg och har lika nära till reservatets värdekärna som den i remissvaren föreslagna platsen. Önskemål om placeringen av parkeringsplats har beaktats men istället för att ändra dess placering så har planerad parkering för allmänheten tagits bort. Detta med anledning av det förväntat låga antalet besökare sammanvägt med de höga kostnaderna för upprustning och löpande underhåll av infartsvägen.

Mellersta Götalands Jordägarförenings önskan om möjlighet till bekämpning av granbarkborre tillmötesgås genom att beslutet kompletterats med följande B-föreskrift: ”begränsa storskaliga angrepp av granbarkborre eller annan allvarlig skadegörare exempelvis genom utplacering av fällor, randbarkning och/eller rotkapning av vindfällda träd. Inga träd ska föras ut ur naturreservatet, med undantag för eventuellt infört fångstvirke.” Vidare så tillmötesgås jordägarföreningens önskan om att åtgärder mot skadeinsekter liksom önskan om att friluftslivets påverkan på reservatet ska utredas, under punkt 3.4 i skötselplanen.

Därtill så har Länsstyrelsen tillmötesgått Mellersta jordägarföreningens synpunkt kring om A-föreskriften jakt på skogshöns, då den har tagits bort och hönsfågeljakt inte regleras. Övriga synpunkter har beaktats men inte tillmötesgåtts.

Motivering**BESTÄMMELSER**

Enligt 7 kap. 4 § MB får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § MB ska i ett beslut om att bilda naturreservat skälen för beslutet anges. I beslutet ska också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

I 7 kap. 6 § MB anges att om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slätter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I 7 kap. 25 § MB anges att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

I 7 kap. 30 § MB stadgas att föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas.

I 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. anges bl.a. att länsstyrelsen ansvarar i länet för områdesskyddet.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska länsstyrelsen fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård. En skötselplan ska ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Länsstyrelsen får, enligt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., meddela föreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Bestämmelserna i 3 och 4 kap. ska, bl.a. vid prövning av frågor enligt 7 kap., tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Enligt 5 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska den myndighet som ska tillämpa bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken i ett ärende, i beslutet ange om den prövade anläggningen, verksamheten eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande regionplanen eller kommunala översiktsplanen.

BEDÖMNING

Länsstyrelsen arbetar med genomförande av, de av riksdagen beslutade, miljömålen. Naturreservatsbildning av Karlstorps tallskog bidrar till att miljö kvalitetsmålen ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt och djurliv” kan uppfyllas.

Inom Karlstorps tallskog finns en stor nyckelbiotop registrerad av Skogsstyrelsen. Avsaknaden av större avverkningar under lång tid har bidragit till hög ålder på träden och naturvärden knutna främst till äldre tall och hållmarksmiljöer.

De stora områdena av sammanhängande senvuxen brandpåverkad tallskog med inslag av mindre myrmarksområden bestående av brandrefugiala sumpskogar och små gölar är en stor del av områdets höga bevarandevärde. De gamla träden i kombination med förekomsten av brandljud, hänglavar, stor andel död ved, tjocka lavmattor på berghällar och brandrefugiala sumpmarker bidrar till goda livsmiljöer och en rik biologisk mångfald. Den glesa och luckiga skogen med gamla tallar med frekvent förekomst av pansarbark, brandljud, solbelysta tallstammar samt gammal och grov död tallved i soliga och varma lägen ger goda förutsättningar för många insekter såsom raggbock. Området ligger inom värdetrakten Sällevad och har god konnektivitet med naturreservaten Sällevadsåns dalgång och Drags udde. Området bedöms därför ha goda möjligheter att bevara biologisk mångfald på lång sikt. Naturtypen är en för regionen prioriterad skogstyp och området ligger inom det bränningslandskap som har pekats ut av länsstyrelserna i Strategi för naturvårdsbränning i sydöstra Sveriges skyddade områden år 2012–2022.

Länsstyrelsen bedömer att områdets höga naturvärden motiverar ett skydd mot skogsbruk, borttransport av död ved och exploatering. För att bevara områdets naturvärden är området i behov av en anpassad skötsel i form av åtgärder där effekterna av en naturlig störningsregim efterliknas genom bland annat naturvårdsbränningar. Området ska därför skyddas som naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att skydda och bevara den biologiska mångfalden knuten till en senvuxen, brandpåverkad tallskog med inslag av små sumpskogar och mossmarker. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § MB avvägt områdets avgränsning och föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att områdets avgränsning och föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Naturreseervatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 kap. MB och med den för området gällande översiktsplanen.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljö- och energidepartementet) **genom skrivelse till Länsstyrelsen** – se bilaga 4 (formulär 23).

Upplysning

Beslutet kungörs i länets författningssamling samt i berörda dagstidningar. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB träder i kraft den 20 december 2019 och de gäller omedelbart även om de överklagas. Kungörelsen införs i SmT-gruppen den 21 november 2019, vilket innebär att ett eventuellt överklagande ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast den 13 december 2019.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsråd Johan Löwenadler Davidsson beslutat och naturvårdshandläggare Ellen Nystedt varit föredragande, har även avdelningschef Per Hallerstig, enhetschef naturskydd och tillsyn Malin Lund och naturvårdshandläggare Nathalie Kindbladh medverkat.

JOHAN LÖWENADLER DAVIDSSON
BESLUTANDEN

Ellen Nystedt
Föredraganden

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

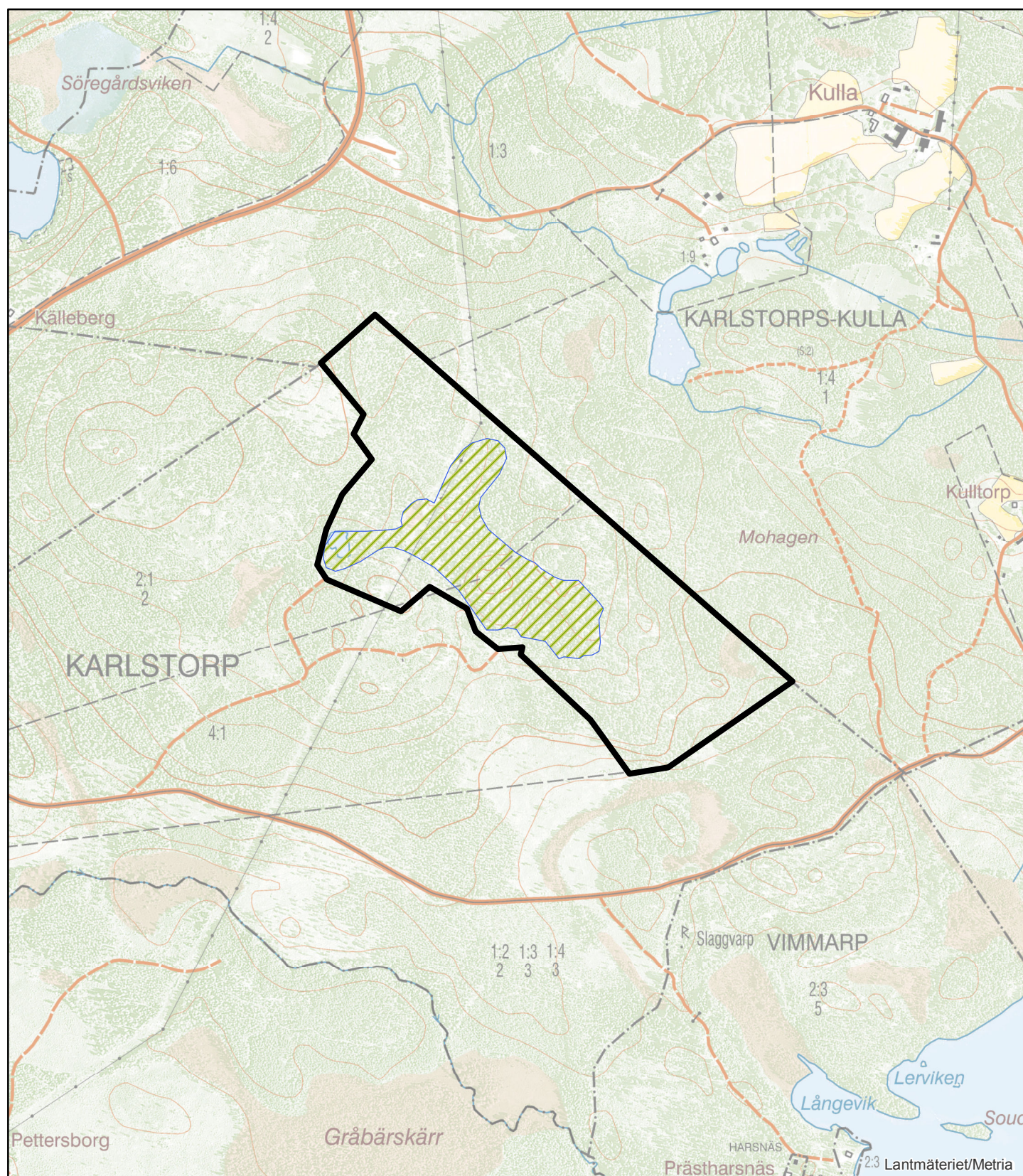
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan med bilaga
3. Sakägarförteckning
4. Hur man överklagar
5. Sändlista

Naturreseptatet Karlstorps tallskog

Bilaga 1

Beslutscharta för Karlstorps tallskogs naturreseptat
Tillhör Länsstyrelsens beslut 2019-11-18
Dnr 511-97-2017

Teckenförklaring

- Yttergräns för naturreseptatet
- SKS Nyckelbiotoper

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

1:10 000

Skötselplan för naturreservatet Karlstorps tallskog, Vetlanda kommun

Innehållsförteckning

1. SYFTET MED NATURRESERVATET	2
2. BESKRIVNING AV OMRÅDET	2
2.1 Administrativa data	2
2.2 Topografi, geologi och hydrologi	3
2.3 Historik och markanvändning	3
2.4 Växt- och djurliv	3
2.5 Friluftsliv	4
2.6 Bebyggelse och anläggningar	4
2.7 Källförteckning	4
3. MÅL OCH SKÖTSELÅTGÄRDER FÖR NATURRESERVATET	5
3.1 Övergripande mål med skötseln	5
3.2 Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	5
3.3 Friluftsliv och gränser	6
3.4 Sammanfattning av planerade skötselåtgärder	7
4. DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	8
4.1 Uppföljning av skötselåtgärder	8
4.2 Uppföljning av bevarandemål	8
5. BILAGOR	8

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med reservatet är att:

- bevara ett sammanhängande område med senvuxen, brandpåverkad tallskog
- bevara en mosaik av små sumpskogar och mossmarker med hög grad av naturlighet
- bevara och främja goda livsmiljöer och en rik biologisk mångfald knuten till äldre, brandpåverkad tallskog
- ge möjlighet till naturupplevelse och ett rörligt friluftsliv, inom ramen för bevarandet av naturvärdena

Syftet ska uppnås genom att:

Hällmarkstallskogen utvecklas och dess naturvärden förstärks genom naturvårdsbränning med tillhörande förarbete och säkerhetsanordningar. De delar av området som av säkerhetsskäl bedöms olämpligt att förvalta genom naturvårdsbränning sköts med åtgärder vars effekter efterliknar en naturlig störningsregim. Exempel på det är begränsning av gran och åtgärder för att gynna gammal tall, tallar med solbelyst bark, skapande av död tallved och föryngring av tall och lövträd. Naturligt brandrefugiala områden lämnas huvudsakligen åt sin egen interndynamik. Nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper ska inom ramen för syfte och föreskrifter beaktas i skötseln av naturreservatet.

2. Beskrivning av området

2.1 ADMINISTRATIVA DATA

Namn	Karlstorps tallskog
Skyddsform	Naturreservat
Areal	30,1 hektar (ha) varav vatten 0,1 ha
Beslut om Natura 2000	Nej
IUCN-kategori	IV – Habitat/Artskyddsområde
Miljömål	Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv
Län	Jönköping
Kommun	Vetlanda
Socken	Karlstorp
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets centrala och östra delar (13)
Mittpunktskoordinater	N 6374908,86 - E 532139,11 (SWEREF99TM)
Lägesbeskrivning	5 km norr om Pauliström, 1 km öster om Karlstorp
Fastighet(er)	Vetlanda, Karlstorp 2:1 och 4:1 Nyttjanderätter och servitut redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 3
Markägarkategorier	Enskilda
Gräns	Enligt beslutskartan, bilaga 1. Gränsen mäts in enligt Naturvårdsverkets riktlinjer

Förvaltare Länsstyrelsen i Jönköpings län

Areal per markslag

Skog	27,7 ha
Impediment	0,9 ha
Vatten	0,1 ha (göl)
Övrigt	1,4 ha (ledningsgata)

Naturtyper***Natura 2000-habitat***

Tallskog	26,6 ha	Taiga (9010)	26,6 ha
Barrblandskog på skogbevuxen myrmark	2 ha	Taiga (9010)	2 ha
Göl	0,1 ha	Nollhabitat	0,4 ha
Ledningsgata	1,4 ha	Nollhabitat	1,4 ha

2.2 TOPOGRAFI, GEOLOGI OCH HYDROLOGI

Naturreservatet vars högsta punkt är 230 m ö.h. tillhör Emåns avrinningsområde. Området är småkuperat med moränjord och blockrika hållmarker. I låglänta områden liksom i bergssprickor står grundvattnet högt vilket resulterar i många små våtmarker och gölar.

2.3 HISTORIK OCH MARKANVÄNDNING

Området som saknar registrerade fornlämningar bedöms ha varit en trädbevuxen utmark under lång tid bakåt. Trädsiktet var under 1700-talet och fram till tidigt 1900-tal glesare än det är under tidigt 2000-tal. Historiska kartor visar att området under slutet av 1700-talet utgjordes av trädklädd betesmark och betad utmark. Bränder har härjat i området och antalet tallar med spår av att ha överlevt en brand i form av brandljud är stort. På flera tallar kan man se minst tre olika brandljud med olika ålder.

2.4 VÄXT- OCH DJURLIV

Karlstorps tallskog är en småkuperad, talldominerad barrskog med hög ålder och låg bonitet. Skogen har strukturer som ger förutsättningar för många skyddsvärda arter. De gamla träden med pansarbark och brandljud, olikåldrighet i trädsiktet i kombination med den frekventa och rikliga förekomsten av hänglavar, död ved, tjocka lavmattor på berghällar, mossbevuxna stenblock liksom brandrefugiala sumpmarker med senvuxen granskog och myrtrallar bidrar till områdets höga skyddsvärde.

Enligt Habitat Suitability index (HSI) för tjäder faller området ut som ett område med lämpligt tjäderhabitat. Vid besök i området finner man rikligt med spår av tjäder, och spillkråkans ropande hörs i området.

Karlstorps tallskog har god konnektivitet med flera andra äldre tallskogar, bland annat inom naturreservaten Sällevadsåns dalgång och Drags udde. Karlstorps tallskog har en högre ålder och mer naturlig skogsstruktur än Drags udde hade när dess reservatbeslut fattades. Drags udde har därefter

påverkats av en naturvårdsbränning (2006). Uppföljning av naturvårdsbränningen visar att Sällevadsområdet där Drags udde ingår mycket väl kan vara ett av de viktigaste områdena i södra Sverige för bevarandet av arter knutna till skogsbränder och äldre död tallved (Länsstyrelsen i Jönköpings Län, meddelande nr 2011:03). Efter en naturvårdsbränning i Karlstorps tallskog är det sannolikt att många skyddsvärda pyrofila arter kommer att hitta till området.

Området har inte inventerats. Noterade naturvårdsintressanta arter under arbetet är blåmossa, tjäder, orre, spillkråka.

2.5 FRILUFTSLIV

Karlstorps tallskog är i dagsläget inte ett utflyktsmål, undantaget enstaka bärplockare eller naturintresserade friluftsutövare.

Antalet besökare förväntas öka lite allteftersom området blir känt som naturreservat. Området lämpar sig väl för friluftsintrasserade som uppskattar vild men naturskön natur. Parkering och bänkbord kan komma att upprättas när förvaltare bedömer att behov finns men området är i nuläget inte prioriterat för åtgärder som syftar till tillgänglighetsanpassning.

2.6 BEBYGGELSE OCH ANLÄGGNINGAR

Inom reservatet finns en kraftledningsgata som omfattar en 35 meter bred trädfri gata. Träd farliga för ledningen har nyligen blivit avvercade. Området kring kraftledningsgatan karaktäriseras av torrmarker och hållar med långsamväxande vegetation.

2.7 KÄLLFÖRTECKNING

Skogsstyrelsen. Nyckelbiotopsbeskrivningar och naturvärdesbeskrivningar
www.artportalen.se

Strategi för naturvårdsbränning i sydöstra Sveriges skyddade skogsområden
år 2012–2022, Meddelande nr 2012:13

Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen. Strategi för formellt skydd av skog i
Jönköpings län. Meddelande 2006:8

Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen. Strategi för formellt skydd av skog i
Jönköpings län 2019, (ej fastställd)

Skogsstyrelsen. Naturvårdande skötsel av skog och andra trädbärande
marker. 2014

Länsstyrelsen i Jönköpings län, 1995. Natur i Jönköpings län.

Åtgärdsprogram för hotade arter

SGU. Jordartskartan

SGU. Berggrundskarta

Fornlämningsregistret. Riksantikvarieämbetet.

3. Mål och skötselåtgärder för naturreservatet

3.1 ÖVERGRIPANDE MÅL MED SKÖTSELN

Området ska utgöras av en olikåldrig tallskog med hög andel gamla träd, solbelysta träd och träd med brandljud respektive pansarbark. Andelen lövträd ökar med skötselåtgärden, framför allt asp i tallskogen medan björk är vanligt förekommande invid de blöta markerna. Gammal och grov död tallved, stående som liggande i soliga och varma lägen ger goda förutsättningar för många insekter såsom raggbock. Spillkråkan liksom rovfåglar och skogshöns, speciellt tjäder, trivs i dessa talldominerade barrskogar med god tillgång till både mat, skydd och boplatser.

3.2 SKÖTSELOMRÅDEN MED BEVARANDEMÅL OCH ÅTGÄRDER

Hela reservatet är ett enda skötselområde.

SKÖTSELOMRÅDE	HELA NATURRESERVATET	30,1 HA
Naturtyp:	Tallskog	26,6 ha
Naturtyp:	Barrskog	2 ha
Naturtyp:	Göl	0,1 ha
Naturtyp:	Ledningsgata	1,4 ha
Natura 2000-habitat:	Taiga (9010)	28,6 ha

OMRÅDESBESKRIVNING

Brandpåverkad, äldre olikåldrig, blockrik hållmarkstallskog med god förekomst av död ved och inslag av naturliga brandrefugier. Den största naturliga brandrefugien är en myrmark som ligger i närheten av den största gölen. Kring gölen återfinns en högre andel löv, främst björk, än i övriga delar av reservatet. Hållmarken sluttar i öst mot en planterad granskog vilken orsakat en kraftig insådd av gran långt upp på hållmarkerna. I nordväst genomkorsas området av en bred och nyligen röjd ledningsgata. Ledningsgatan skapar ökad solinstrålning och torra miljöer och kantas av lavbevuxna hållar med enbuskar och senvuxna tallar.

BEVARANDEMÅL

Området utgörs av minst 28 ha varierad, bitvis ljusöppen, olikåldrig talldominerad barrskog med hållmarker och små myrmarker. Det förekommer en god föryngring av tall. Här ska finnas rikligt med död tallved (minst 20m³/ha) fördelat mellan stående och liggande död ved. Förekomsten av asp, gamla tallar med pansarbark, brandljud och/eller solbelysta tallstammar ska vara måttlig till påtaglig.

Naturvårdsbränning i reservatet ska bidra till att uppnå målen för brandgynnad biologisk mångfald i bränningslandskapet Nordöstra Småland och Östergötland. Inom reservatet ska finnas goda förutsättningar för att bevara och förstärka den regionala förekomsten av skyddsvärda pyrofila insekter knutna till brandpåverkad stallskog. Andra skyddsvärda insekter beroende av äldre naturskogsartade tallskogar såsom raggbock (NT) ska ha

Sida 6/8

goda förutsättningar att förekomma allmänt. Arten är knuten till gles tallskog, främst hållmarkskog med solexponerade äldre träd. Larvutvecklingen sker i grova lågor som har markkontakt.

Bekämpning av invasiva arter sker utan att värdefulla naturmiljöer eller syftet med naturreservatet påverkas negativt.

RESTAURERINGSÅTGÄRDER

- Avveckling av all inväxande gran och icke senvuxen gran med trädålder under 50 år.
- Restaureringen bör inledas på hållmarkerna och andelen gran ska tillåtas vara högre i blöta marker.

LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

- Återkommande röjning av inväxande gran.
- Naturvårdsbränning.
- Om naturvårdsbränning uteblir längre än till 2025 utförs punktbränning eller andra, brandeferliknande åtgärder som gynnar föryngring av tall och asp och värmeälskande arter knutna till gles tallskog med riklig förekomst av död ved och måttlig till påtaglig förekomst av asp
- Tillskapande av lämpliga substrat för raggbock.
- Utredning av skötselbehov följt av behovsbaserade skötselåtgärder för att långsiktigt upprätthålla naturvärden och uppnå syftet med beslut om naturreservat.

3.3 FRILUFTSLIV OCH GRÄNSER

Naturreservatet har ingen parkering för allmänhetens men besökare är välkomna att på egen hand besöka och utforska området.

- Det ska för områdets förvaltare, finnas möjlighet att parkera minst två bilar inom reservatet. I samband med skötselåtgärder ska det utrymme som krävs tillgängliggöras.
- En informationsskylt om naturreservatet samt specifik information om naturvärden knutna till brandpräglad skog ska finnas.
- Rastplats eller annan besöksanordning upprättas på lämplig naturskön plats upprättas om förvaltare bedömer att behov finns.

BEVARANDEMÅL

De ljusöppna skogarna, med sitt inslag av så kallade silvertallar (stående döda tallar utan bark), krumma träd, små vattenspeglar och relativa närhet till väg, är välkomnande för besökare. Områdets yttergräns är väl utmärkt i terrängen. Besökare till reservatet ska kunna ta del av föreskrifter och information om områdets naturvärden genom en informationstavla som är i gott skick. Informationen i området ska förhöja upplevelsen av besöket, hjälpa besökarna att få sina förväntningar uppfyllda och bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.

SKÖTSELÅTGÄRDER

- Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.
- Informationstavla ska placeras ut inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.
- Informationstavlorna ska innehålla karta över området, information om naturreservatets naturvärden, speciellt brandpåverkad tallskog samt naturreservatsföreskrifter för allmänheten.

3.4. SAMMANFATTNING AV PLANERADE SKÖTSELÅTGÄRDER

Åtgärd	Var	När
Gränsmarkering	(Yttergräns)	1 år efter beslut.
Informationsskylt	På lämplig plats.	1 år efter beslut.
Restaureringsåtgärd; röjning av invuxen gran och icke senvuxen gran med en trädålder på max 50 år.	Framför allt hållmarker mot öst men hela området ska ses över och röjas där behov föreligger.	Inom 5 år efter beslut.
Löpande skötsel; Röjning av inväxande gran.	Hela området med utgångspunkt från hållmarkerna.	Var 5-10e år.
Löpande skötsel; Säkerställande av måttlig föryngring av tall och asp, påtaglig förekomst av solbelysta äldre tallar och stående och liggande död ved.	Hela området.	Var 20e år.
Löpande skötsel; Naturvårdsbränning.	Hela området efter bedömning och avgränsning av sakkunnig.	2025. Därefter var 30-60e år, utifrån förvaltarens möjligheter.
Löpande skötsel; brandefterliknande åtgärder.	Utifrån befintlig kunskap och bäst lämpad teknik.	Om naturvårdsbränning ej utförts enligt ovan bör åtgärder utföras snarast, senast 2030. Därefter vid behov pga fortsatt uteblivna naturvårdsbränningar.
Utredning av skötselbehov för att säkerställa syftet.	Hela området.	Fortlöpande och behovsbaserad inventering av granbarkborre eller skadeangrepp som kan hota syftet med områdesskyddet. Övriga åtgärder; minst var 10e år.
Utredning av behov av friluftsanordningar och friluftslivets inverkan på områdets naturvärden.		Minst var 10e år.
Bänkbord eller annan friluftsanordning	Naturskön plats.	När förvaltaren bedömer att behov finns.

4. Dokumentation och uppföljning

4.1 UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Skötselåtgärder som utförs inom naturreservatet ska följas upp och dokumenteras enligt Naturvårdsverkets och Länsstyrelsens riktlinjer.

4.2 UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

En fördjupad uppföljning av naturreservatets naturvärden och de uppsatta bevarandemålen bör ske. Uppföljningen ska ske enligt riktlinjer för uppföljning av skyddade områden. Bevarandemålen behöver kompletteras på artnivå. Efter att området naturvårdsbränts eller motsvarande åtgärder genomförts bör området inventeras med avseende på insektsfauna samt övrig fauna och flora. Inventeringen bör ske återkommande vid minst två tillfällen.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

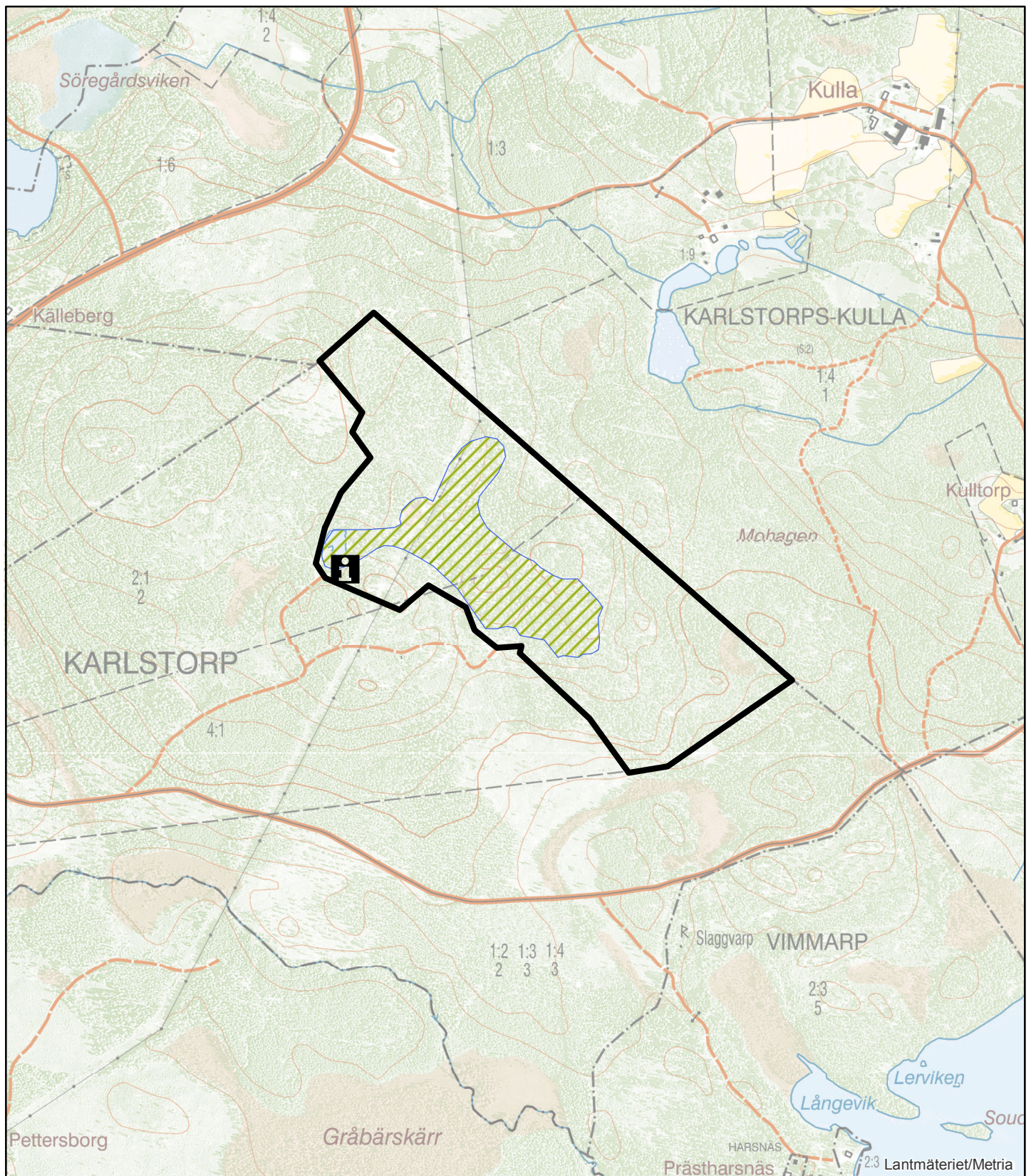
5. Bilagor

2a Skötselplanekarta

Naturreseptatet Karlstorps tallskog

Bilaga 2a

Skötselplanearta för Naturreseptatet Karlstorps tallskog
Tillhör Länsstyrelsens beslut 2019-11-18
Dnr 511-97-2017

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

Teckenförklaring

- Yttergräns naturreseptatet
- SKS Nyckelbiotoper
- Informationstavla

1:10 000

